

Пешгуфтор ба донишҷӯён

Курси додашуда ба онҳое пешниҳод мешавад, ки пеш Сухани Худоро наомӯхтаанд. Он аз дувоздаҳ дарс иборат буда, китоби дуҷуми Паймони Навин – Инҷили Марқӯсро аз назар мегузаронад. Ба ғайр аз дафтари матн дафтари саволҳо низ вучуд дорад. Ҳангоме ки шумо дарсро хонда тамоm мекунед, аз рӯи хотир ба саволҳои ҳамон дарс ҷавоб диҳед. Бо вучуди он, агар нисбати ҷавоби ягон савол шубҳа дошта бошед, метавонед ба материалҳои даркории дарсӣ назар кунед.

Барои он ки шумо курси додашударо тамоm кунед, ба шумо нусхаи Инҷил ва ё пурра Тавроту Инҷил лозим мешавад.

Баъд “Дафтари саволҳо”-ро ба дастурдиҳандаи худ супоред. Барои курси додашуда шумо ҳақ доред вақти худро ҳар қадаре лозим мешуморед, сарф кунед. Барои корҳои худ шумо баҳо мегиред ва ҷавобҳои тафтиш карда шуда ба шумо баргардонда мешаванд.

Бе ягон шубҳа, ҳангоми машғулият бо ин курс бисёр саволҳо пайдо мекунед. Онҳоро дар вақти алоҳида навишта гиред. Даcтурдиҳандагони мо ба саволҳои тафтиш карда шуда ба шумо баргардонанд.

Агар ҳангоми машғулият шумо бо калимаҳои нофаҳмо дучор шавед, мо маслиҳат медиҳем, ки “Фарҳанги забони тоҷикӣ”-ро истифода баред. Ҳар касе ки Сухани Худоро меомӯзад, ҳамеша бо калима ва мафҳумҳои нав дучор мешавад, барои ҳамин аз мустақилона ёфтани маъноҳои онҳо шарм надоред.

Ҳар як ишораро дар Паймони Навин бо диққат аз назар гузаронед, то боварӣ ҳосил намоед, ки ба таълимоти Сухани Худо пайравӣ менамоед. Ишораҳо ба шумо ёрӣ медиҳанд, то ба манбаи таълимот наздик шавед.

Ва дар охир, як пешниҳоди дигар. Ба омӯзиши курси додашуда бо дуо шурӯъ кунед. Аз Худо талаб кунед, то Ё ҳақиқатҳои Худо ба шумо равшан намуда, барои фаҳмидани Сухани Худ ёрӣ расонад.

Иҷро шудани хости Худо

Супориш:

1. Боби якуми Инҷили Марқӯсро хонед.
2. Дарси додашударо хонед.
3. Ба саволҳои кори тафтишии рақами як ҷавоб гардонед.

Марқӯс дар бораи зиндагии Исои Масех, Хизматгори бузурги Худо, ба мо нақл мекунад. Исо бо ҳар кори мекардааш ба Падари Худ писанд меомад.

Дар оятҳои 1 то 11 мо мебинем, ки Яҳё назди дарёи Урдун зиндагӣ мекард ва онҳоеро, ки назди ӯ омада худро гуноҳкор эътироф мекарданд, ғӯта меод. Боре назди ӯ Исо омад, гарчанде дар ӯ гуноҳе набуд. Ҳангоми ғӯта хӯрдани ӯ овози Худо шунида шуд, ки оиди розигии ӯ нисбати Исо хабар меод. Баъд аз ин шайтон кӯшиш намуд Исоро ба гуноҳ гирифта кунад (оятҳои 12 ва 13). Аммо Исо ҳеҷ гуноҳе накард. Оиди ин ҳамчунин дигар ҷойҳои Навиштаҳои Пок маълумот медиҳанд.

Баъд Исо чор мардиро ёфт ва онҳоро даъват намуд, ки аз паси ӯ оянд ва хизматгорони Худо шаванд (оятҳои 14 то 20). Онҳо ҳама чизро монда, аз паси Исо рафтанд. Онҳо мехостанд ҳақиқатро фаҳманд ва ба меҳнати Исо, ки барои Худо ба ҷо меовард, ёрӣ расонанд.

Дар шаҳри Кафарнаҳум Исо ба ибодатгоҳ даромад ва аз одаме ки гирифтори рӯҳи нопок буд, девро берун ронд. Сипас ӯ ба хонае омад, ки дар он

зане бемор буд. Ин зан хушдомани Шимъӯни Петрус буд. Исо ӯро аз дасташ гирифт ва зан ҳамон дам шифо ёфт (оятҳои 21 то 31). Баъд аз ин мардуми бисёр барои сикат шудан назди Исо меоманд. Исо тамоми халқро дӯст медошт ва ба ҳама касоне ки назди ӯ меоманд, ёрӣ мерасонд. Худо муҳаббати Худо ба ҳамаи одамон пешкаш мекунад ва Исо, Хизматгори ҳақиқии ӯ, ҳамчунин одамонро дӯст медошт.

Сипас шахси бадбахти гирифтори касалии махав пеши Исо омад, то ӯ ба вай шифо бахшад. Махав касалии даҳшатнок аст. Ягон махавӣ худаш аз он халос шуда наметавонад (дар рӯзҳои мо ба чунин беморон танҳо духтури хуб ёрӣ дода метавонад). Агар ба махавӣ ягон табобате надихӣ, ӯ бо марги пуразоб, оҳиста-оҳиста мемирад. Одами гуноҳкор дар назди Худо монанди махавӣ аст. Чунин одам гуноҳкор буда, мӯҳтоҷи он аст, ки касе ӯро аз гуноҳояш халос кунад. Агар ӯ бо гуноҳҳои худ бимирад, наҷот ёфта наметавонад.

Махавӣ барои шифо ёфтани назди Исо омада, дуруст рафтор кард. ӯ гуфт: “Агар хоҳӣ, метавонӣ маро пок кунӣ”. ӯ медонист, ки Исо қудрати шифо додани ӯро дорад, аммо боварӣ надошт, ки ӯ инро мехоҳад. Аммо Исо ҳамон лаҳза ҷавоб дод: “Мехоҳам, пок шав!” ӯ дасти Худо бар вай гузошт ва шифо бахшид. Инак, мо мебинем, ки Исо ӯро дӯст медошт ва метавонист ӯро шифо бахшад. Аз ин мисол мо мефаҳмем, ки Худо моро дӯст медорад ва Исо метавонад моро аз гуноҳ наҷот диҳад.

Баъзе одамон ба Хизматгори Худо нафрат доранд

1. Боби дуҷум ва сеюми Инҷили Марқӯсро хонед. Агар ба шумо калимаҳои нофаҳмо дучор оянд, аз ягон кас хоҳиш намоед, то онҳоро ба шумо фаҳмонад.
2. Дарси додасударо хонед ва ба саволҳои кори тафтишии рақами ду ҷавоб гардонед.

Дар боби дуҷум Хизматгори бузурги Худо шахси дигари беморро шифо мебахшад. Аммо ин шахс бештар мӯҳтоҷи бахшии гуноҳҳои худ буд. Бинобар ин дар ояти 5 мо гуфтаҳои зерини Исоро мебинем: “Гуноҳҳои ту бахшида шуд”. Яҳудиёне ки он ҷо буданд, медонистанд, ки касе ғайр аз Худо гуноҳро бахшида наметавонад. Аммо ба онҳо маълум набуд, ки Исо Писари Худост ва дар рӯи замин қудрати бахшидани гуноҳоро дорад. Барои ҳамин онҳо дар бораи Исо бад фикр мекарданд (ояти 7).

Исои Масеҳ мафлурч^{*} сиҳат карда ба онҳо ҷавоб дод. Мафлурч аз ҷояш бархоста, бистари худро бардошт ва ба хонаи худ рафт. Мардум шодиву хурсандӣ мекарданд, аммо баъзе аз сардорон ба ғазаб омада буданд. Онҳо оиди Исо овозаҳои дурӯғ паҳн мекарданд, зеро ӯ гуноҳкоронро дӯст медошт ва бо онҳо хӯрок мехӯрд (ояти 16). Шогирдони ӯ мисли дигарон рӯза намедоштанд (ояти 18).

*Мафлурч - шахси ба бемории фалаҷ (паралич) гирифтор.

Баъди ин воқеа Исо бо шогирдонаш рӯзи шанбе аз киштзор мегузашт. Онҳо бо худ хӯроке надоштанд ва хӯшаҳои гандумро чинда мехӯрданд. Фарисиён*, ки дар байни яҳудиён сардорӣ мекарданд, ҳар гуна корро дар рӯзи шанбе гуноҳ ҳисоб мекарданд. Исо гуфт, ки Ӯ Хоҷаи рӯзи шанбе низ мебошад (оятҳои 28). Дар рӯзи шанбе дам гирифтани хуб буд, аммо риояи шариат ҳанӯз кифоя нест, то Худо гуноҳкоронро бахшад. Худо ба мо меҳри зиёде дорад ва гуноҳҳои моро мебахшад, агар мо ба Худованд Исои Масеҳ, ки барои ҳамаи одамон ҷон дод, бовар кунем.

Дар боби сеюм назди мо шахсе бо дасти хушкшуда аён мегардад. Яҳудиён аз пайи Исо назорат мекарданд, ки оё Ӯ вайро дар рӯзи шанбе шифо мебахшад? Исо аз онҳо пурсид, ки оё дар рӯзи шанбе ҳубӣ кардан раво аст? Аммо онҳо хомӯш буданд ва Ӯ ба ғазаб омад ва ғамгин гашт, чунки онҳо ба Ӯ бовар надоштанд. Бо вучуди ин, назди Ӯ одамони зиёди оддӣ меомаданд, то ки Ӯро шунаванд ва бисёриҳо ба Ӯ бовар карданд.

Дар рӯзҳои мо бисёр одамон оиди Исо бадгӯӣ мекунанд, аммо Исо Хизматгори комили Худо мебошад, ки ҳамеша корҳои писандидаи Ӯро ба ҷо меоварад. Одамоне ки Худоро дӯст медоранд, бояд назди Ӯ ба воситаи Исои Масеҳ оянд. Роҳи дигаре вучуд надорад – он ҳеҷ вақт набуд ва намешавад.

Дар боби 3, оятҳои 31 то 35, гуфта мешавад, ки назди Ӯ модару бародаронаш омаданд. Вале Исо мегӯяд, ки одамони хости Худоро ба ҷо меоварда модар, бародар ва хоҳарони Ӯ мебошанд. Шумо мӯҳтоҷи Исо мебошед, то ки Ӯ барои ба назди Худо

*Фарисиён – пайравони як равияи дини яҳудӣ.

омадан ба шумо ёрӣ расонад. Зарурате нест, ки шумо миёнараве дошта бошед, то назди Исо оед. Исо интизор аст, ки шумо худи ҳозир назди \bar{Y} оед.

Панд додан ба халқ

1. Боби чоруми Инҷили Марқӯсро хонед.
2. Дарси додашударо хонед ва ба саволҳои кори тафтишии рақами се ҷавоб диҳед.

Мо дидем, ки Исо, Хизматгори Худо, ба ҳамаи беморон ёрӣ мерасонд. Аммо онҳо на танҳо ба саломатӣ эҳтиёҷ доштанд. Одамон бояд донанд, ки Худо чӣ гуна аст, то талаботи Ӯро иҷро кунанд. Дар ин боб Исо ба онҳо дар ин бора таълимоти васеъ дод.

Бисёр одамон назди баҳр буданд, ҳангоме ки Исо ба онҳо масалро оиди коранда гуфта дод (оятҳои 1 то 9). Баъд Ӯ ба шогирдони Ӯ маънои ин масалро фаҳмонд.

Тухме канори роҳ афтид ва паррандагон омада онро чинданд. Он монанди одамонест, ки хушхабарии Масеҳро мешунаванд, аммо намефаҳманд. Сипас шайтон омада, тухми некро медуздад. Шайтон рӯҳи нопоки бузург аст, ки Худо ва инсонро чашми дидан надорад. Ӯ кӯшиш мекунад, ки тухми Инҷилро аз дили шумо дуздад.

Тухми дигар ба ҷои санглох, ки андаке хок дошт, афтид. Он ба тезӣ сабзид, аммо чун офтоб баромад, хушк шуд. Баъзе одамон ба суҳанҳо оиди Исо бо хурсандӣ гӯш медиҳанд, аммо чун ғаме фаро расад, дарҳол рӯ мегардонанд ва ба роҳҳои пештараи худ бармегарданд.

Сипас, баъзе тухмҳо миёни хорҳо афтиданд. Ин хорҳо қад кашида тухмҳои некро пахш карданд ва онҳо аз сабзидан монданду самаре надоданд. Онҳо монанди одамонеанд, ки хушхабарро мешунаванд, аммо андешаҳои дунявӣ монанди хор онро пахш мекунанд ва онҳо самаре намеоранд. Хоҳиши бойигарӣ доштан низ сабзидани тухмро қатъ мекунад.

Аммо як тухм ба хоки нағз афтид ва ҳосили зиёде овард. Бинобар ин, ҳангоме ки хушхабарро оиди Исо мешунавед, бояд аз Ӯ хоҳиш кунед, ки ба дили шумо дохил шавад. Танҳо дар ин ҳол зиндагии шумо пурсамар мегардад ва ба Худо хурсандии ҳақиқӣ мебахшад.

Исо ба онҳо таълими дигар низ дод. Баъд онҳо ба қайқҳо нишаста, ба канори дигари баҳр равона шуданд (оятҳои 35 то 41). Аммо шамоли саҳте бархост ва мавҷҳо қайқеро, ки Исо дар он буд, аз об пур мекарданд. Исо ҳеч тарсе надошт. Ӯ медонист, ки Худо барои Ӯ ғамхорӣ мекунад ва дилаш ором буд. Исо, ки Писари Худо буд, ба боду мавҷҳо фармон дод ва дарҳол хомӯшӣ фаро расид. Дар ҳама пастиву баландиҳои зиндагӣ танҳо Худованд Исои Масеҳ ба шумо оромии ҳақиқӣ бахшида метавонад. Чаро ҳозир ба Ӯ бовар накунад? Ӯ шуморо дӯст медорад, ҳамаи гуноҳоятонро мебахшад ва аз оромӣ пур мекунад.

Мард, зан ва духтар

1. Боби панҷуми Инҷили Марқӯсро хонед.
2. Дарси додашударо хонед ва кори тафтишии рақами чорумро иҷро кунед.

Хизматгори Худо ҳама корро хуб иҷро мекард. Дар боби панҷум мо хизмати раҳмдилонаи Ӯро ба мардум мебинем: Ӯ марди девона ва зани беморро шифо мебахшад ва инчунин духтари мурдари зинда мекунад.

Марде гирифтори рӯҳи нопок буд (ояти 1 то 20). Ӯ дар ҷое зиндагӣ мекард, ки одатан он ҷо мурдахоро меғуронданд ва дорои чунон қуввае буд, ки касе ӯро ром карда наметавонист. Ӯ ҳатто занҷирҳоеро, ки ӯро бо он баста буданд, меканд. Ӯ рӯзу шаб дод меғуфт ва худро бар санғо мезад. Ин одам гирифтори рӯҳи нопок буд, яъне шайтон, ки мехоҳад ҳамаи моро аз Худо дур созад. Вай аз одам пурзӯр аст. Ҳеҷ кас моро аз ҳукми гуноҳ ё шайтон халос карда наметавонад, ба ғайр аз Исои Масеҳ, Писари Худо.

Исо ба рӯҳи нопок фармон медиҳад, ки аз ин мард берун шавад. Дартар мо ӯро либоспӯшида, бо ақли солим дар назди Исо нишаста мебинем (ояти 15). Танҳо Исо оромии ҳақиқӣ дода метавонад. Сипас Исо ба ин шахс фармон дод, то кореро, ки Худо бо ӯ кард, ба дигарон нақл кунад (ояти 19).

Исо роҳи Худро давом дод ва мардуми бисёр аз пайи Ӯ мерафтанд (ояти 24). Он ҷо зане буд, ки

муддати дувоздаҳ сол бе ягон беҳбудӣ гирифтори беморӣ буд. Ӯ ба Исо наздик шуд ва либоси Ӯро даст расонид. Аз Исо қуввае баромад ва он зан шифо ёфт. Касе оиди кори кардаи ӯ, ғайр аз Исо, намедонист. Исо бошад ба ӯ мурочиат карда гуфт: “Имонат туро наҷот дод, ба осудагӣ бирав”. Исо қудрат дорад ба мо низ оромӣ бахшад.

Сардори ибодатгоҳ духтари беморе дошт. Ӯ назди Исо омад, то шифои духтарашро хоҳиш кунад (оятӣ 23). Исо ба хонаи ӯ равон шуд, аммо ин вақт одамон омаданд ва ба сардор хабар доданд, ки духтари ӯ мурд (оятӣ 35). Исо ба сардор гуфт, ки натарсад ва танҳо боварӣ кунад. Ҳангоме ки онҳо ба хонааш даромаданд, Исо аз дасти духтари мурда гирифт ва ӯро зинда кард. Ҳамаи одамон ба ҳайрати бузурге афтиданд. Исо бошад ба онҳо гуфт, ки ба ӯ хӯрок диҳанд ва ба касе дар бораи ин кор нагуянд.

Мурдан – маънои дар худ ҳаёт надоштанро дорад. Шумо ин ҳаёти заминиро доред, вале Худо ба шахсоне ки ба Исо бовар мекунанд, ҳаёти осмонӣ мебахшад. Шумо наметавонед онро харед, ё бо меҳнат ба даст оваред ва ё бо хизмат аз Худо сазовор шавед. Вале Худо онро ба касоне мебахшад, ки Исоро чун Наҷоткори худ қабул кардаанд. Ин тӯҳфаи Ӯст, ки одамон сазовори он нестанд.

Ба ҳамин тариқ, дар ин боб Исо одамеро аз дасти шайтон наҷот медиҳад. Ӯ занеро сиҳат мекунад ва духтареро зинда мекунад. Чӣ гуна зебост Наҷоткори мо! Ӯ ба шумо низ осоиштагӣ мебахшад, агар шумо ҳоло ба Ӯ бовар ва умед кунед.

Муҳаббати Худо

1. Боби шашуми Инҷили Марқӯсро хонед
2. Дарси додашударо бо диққат аз назар гузаронед ва ба саволҳои кори тафтишии рақами панҷ ҷавоб диҳед.

Дар боби дуҷум мо ба он диққат додем, ки гарчанде Исо Хизматгори бегуноҳи Худо буд, сардорони яҳудиён Ӯро бад миданд. Дар ин боб гуфта мешавад, ки чӣ гуна Исо ба шаҳри Худ омад ва мардум ба Ӯ бовар накарданд (ояти 1 то 6). Аксаран, маҳз дар ватани худ ба Худои Ҳақиқӣ хизмат кардан душвор аст, гарчанде Худо ҳамин кори моро мехоҳад.

Ҳангоме ки ин одамон ба Исо бовар накарданд, Ӯ шогирдони Худро ба ҳар тараф фиристод, то оиди Ӯ хабар расонанд (ояти 7 то 13). Худо одамонро дӯст медорад, ҳатто онҳоро, ки Исоро чун Начоткор қабул намекунанд. Барои ҳамин Ӯ хизматгори Худро равон мекунад, то онҳо хушхабарро дар тамоми дунё паҳн кунанд.

Аммо яке аз дӯстони ҳақиқии Исо – Яҳёи Ғутадиҳанда аз тарафи подшоҳ Ҳиродус кушта шуд. Яҳё гуноҳи подшоҳро ошкор кард, зеро ӯ ҳамсари бародарашро ба занӣ гирифта буд. Ин зани нобакор талаб намуд, ки подшоҳ сари Яҳёро аз тан ҷудо кунад. Исоро марги пуразоби Яҳё бисёр ғамгин кард. Дар замони мо низ бисёр пайравони Исо аз боиси ба ӯ меҳр доштанишон душвориву мӯҳтоҷиҳо мекашанд.

Ҳангоме ки Исо чун Подшоҳ ба ин замин бармегардад, Худо онҳоро сарбаланд месозад.

Исо бо шогирдони Худ барои дуохонӣ ва истироҳат равона шуд. Аммо аз паси онҳо мардуми зиёде рафтанд ва Исо ба онҳо оиди Худо ва меҳри Ӯ таълим дод. Азбаски хеле вақт гузашта буд, одамон гурусна монданд. Вале чун дар ҷои беодам буданд, хӯроке ёфта наметавонистанд. Шогирдон аз Исо хоҳиш карданд, то ки Ӯ халқро ҷавоб диҳад, вале Исо меҳост, ки одамон муҳаббати Худоро фаҳманд ва онро бубинанд. Шогирдон танҳо панҷ нон ва ду моҳӣ доштанд. Исо ин хӯрокро гирифт ва ба одамон тақсим намуд. Бо баракати Худо мӯъҷизае ба амал омад: ҳама сер шуданд ва боз дувоздаҳ сабади пур аз хӯрданӣ боқӣ монд.

Худо моро дӯст медорад ва ба мо офтоб, борон ва барои танамон хӯрок медиҳад. Аммо Ӯ чизи муҳимтаре низ медиҳад: Сухани Худро, ки хӯроки рӯҳии мо мебошад. Китоби Марқӯс – қисми Сухани Худост. Навиштаҳои Пок аз 66 китоб иборат аст. Ва ҳамаи онҳо Сухани Худо мебошанд. Худо ҳамчунин ба мо Масеҳ – Нони Ҳаётро бахшид. Оё шумо Худоро дӯст медоред ва барои хайру меҳрубониҳои Ӯ миннатдорӣ баён мекунед?

Дар бозгашт Исо бар баҳр рӯи об қадам зада ба қайқ даромад. Шогирдон аз тарс фарёд заданд, аммо Исо ба онҳо мурочиат карда гуфт, ки натарсанд.

Ҳангоме ки дар роҳи шумо ҳар гуна душвориҳо дучор мешаванд, Исо ба ёриии шумо меояд. Ӯ шуморо аз гуноҳ наҷот медиҳад ва ҳамарӯза ниғаҳдориву муҳофизат мекунад. Ӯ барои гуноҳҳои мо ҷон дода, дубора зинда шуд. Ҳоло Ӯ зинда аст ва дуоҳои шуморо

мешунавад. Ба \bar{U} мувоҷиат намоед, то шуморо наҷот
диҳад ва ниғаҳбонатон бошад.

Падарон ба чӣ бовар доштанд?

1. Аз Инҷили Марқӯс боби ҳафтум ва боби ҳаштумро то ояти 26 хонед.
2. Баъд дарси шашумро хонда, ба саволҳои кори тафтишии рақами шаш ҷавоб гардонед.

Исо 5000 нафарро сер намуд ва онҳо дар ин меҳри Худоро диданд. Ӯ ҳамчунин бисёр беморонро шифо бахшида, ба онҳо аз Китоби Худо таълим меод. Барои чӣ сардорон Ӯро бад мегардонанд? Онҳо худро хизматгори Худо ҳисоб мекарданд, аммо ба таълими нави Исо бовар намекарданд. Онҳо урфу одат ва дини падаронашонро пайравӣ мекарданд. Исо мегуфт, ки мо бояд падару модари худро иззат намоем (ояти 10), аммо гуфтаҳои Худоро ба ҷо овардан аз ҳама чиз муҳимтар аст.

Дар боби ҳафтум сардорон Исоро барои он ки шогирдонаш бо дастони ношуста хӯрок меҳӯранд, таъна мекунанд. Даст шустан лозим аст, аммо Исо мехост ба одамоне нишон диҳад, ки дили худро тоза намудан боз ҳам муҳимтар мебошад. Яҳудиён бошанд урфу одаташонро қатъӣ риоя менамуданд. Онҳо мегуфтанд, ки Худо ҳаёти ҷовидонро танҳо ба онҳое мебахшад, ки шариатро қатъӣ ба ҷо меоваранд. Ин нодуруст аст, зеро Худо ҳаёти ҷовидонро ба ҳамаи онҳое ки ба Писари Ӯ, Худованд Исои Масеҳ бовардоранд, мебахшад. Сипас, дар оятҳои 14 то 23 Ӯ

таълим медиҳад, ки на хӯроқ, балки рафтор ва сухани бад одамро нопок мекунад.

Акнун Исо ба роҳи дур сафар мекунад, то ба духтари зани хоричӣ шифо бахшад (оятҳои 24 то 30). Он зан яҳудӣ набуд аммо худро мисли саге ки хӯроқи кӯдаконро намеурсад, паст гирифт. Масеҳ хоҳиши ӯро иҷро намуд, то ӯ донад, ки Худо ҳама одамонро дӯст медорад.

Худованд Исои Масеҳ ҳамчунин ба одаме ёрӣ расонд, ки на гап зада метавонист ва на шунида (оятҳои 31 то 37). Ва ҳеҷ ҷои ҳайрат нест, ки одамон мегуфтанд: “Ӯ ҳар корро хуб мекунад”.

Сипас дар боби ҳашт, дар оятҳои 1 то 9 гуфта мешавад, ки чӣ гуна Ӯ бо хӯроқи кам 4000 одамро сер кард. Ҳамаи онҳо хӯрда сер шуданд ва боз боқимондаҳои хӯроқро дар ҳафт сабад пур карданд. Мо мебинем, ки чӣ гуна фарисиён, ба бисёр хубиҳои Исо нигоҳ накарда, Ӯро меозмуданд (оятҳои 10 то 13). Онҳо мехостанд аломати (нишона) осмонӣ бубинанд, вале Ӯ аллакай ба онҳо бисёр аломатҳо аён намуда буд. Ҳангоме ки одамон хоҳиши бовар кардан надошта бошанд, ба онҳо ягон аломати осмонӣ ё мӯъҷиза ёрӣ расонда наметавонад. Бинобар ин Исо шогирдонашро огоҳ мекунад, ки мисли фарисиён нашаванд, ки назар ба Худо ба падарон хуш омаданро бештар мехостанд. Танҳо Навиштаҳои Пок ба мо таълими ҳақиқиро оиди Худо медиҳад.

Худо бисёр пайғамбаронро фиристода буд, то ба халқ оиди Ӯ хабар диҳанд. Баъзеи онҳо таҳти роҳбарии Худо китобҳо навиштанд. Ҳамаи ин китобҳо якҷоя Навиштаҳои Покро ташкил медиҳанд. Баъзе китобҳои қадим дар худ ҳақиқатро доранд, аммо дар баъзеи

онҳо чизҳое гуфта шудаанд, ки бо гуфтаҳои Навиштаҳои Пок рост намеоянд. Мо метавонем дилпур бошем, ки Навиштаҳои Пок Сухани Худост ва ҳамаи он ҳақиқат мебошад. Он ба мо оиди Масеҳ ҳикоят мекунад ва ҳамаи онҳое ки ба Ӯ бовар мекунанд, наҷоти ҷовидонӣ меёбанд.

Писари Худо

1. Боби ҳаштумро аз ояти 27 то охир ва боби нӯҳумро аз Инҷили Марқӯс хонед.
2. Дарсро ду-се бор хонед ва ба саволҳои кори тафтишии рақами ҳафт ҷавоб гардонед.

Исо Хизматгори бегуноҳи Худо буд. Бо вучуди ин мо мебинем, ки бисёриҳо ба Ӯ бовар намекарданд. Баъзеҳо Ӯро одами бад меҳисобиданд, дигарон меғуфтанд, ки Ӯ пайғамбар ё устои бузург аст (ояти 28).

Петрус ва дигар шогирдон аз таҳти дил ба Исо бовар мекарданд. Онҳо медонистанд, ки Ӯ Масех, Наҷоткори олам аст (ояти 29). Аммо ба онҳо маълум набуд, ки Ӯ бояд барои наҷоти мо ҳалок гардад (боби 8, ояти 31 то 38 ва боби 9, ояти 31). Худо гуфт, ки ҳамаи одамон гуноҳкор мебошанд ва ҳамаи гуноҳкоронро марг интизор аст. Аммо дар Исо гуноҳе набуд ва Ӯ барои ҳамаи мо ҷон дод. Барои ҳамин, мо ба Ӯ бовар карда, наҷот ёфта метавонем.

Исо инчунин ба шогирдонаш гуфт, ки Ӯ аз мурдагон зинда хоҳад шуд (боби 8, ояти 31 ва боби 9, ояти 31). Акнун Ӯ зиндаву ҷовидон аст ва ҳамаи онҳоеро, ки ба Ӯ бовар карданд, наҷот медиҳад.

Дар боби 9, ояти 1 то 13, Исо бо Петрус, Яъқуб ва Юҳанно ба кӯҳ мебарояд. Дар ин ҷо рӯи Ӯ дигаргун гашта, либосҳои дурахшон ва чун барф сафед шуд. Шогирдон диданд, ки чӣ тавр Мусо ва Илёс бо Ӯ сӯҳбат

доштанд. Баъд онҳо овози Худоро шуниданд, ки мегуфт: “Ин аст Писари Маҳбуби Ман: Ўро гӯш кунед”.

Худованд осмон, замин ва ҳама одамонро офарид. Ў метавонад ҳар кори меҳостаашро амалӣ гардонад. Ў метавонист тани одамӣ гирифта, ҳамчун одам ба ин замин ояд. Ў одамонро дӯст медошт, барои ҳамин меҳост ба ин замин ояд. Ва ҳангоме ки Марям кӯдакро таваллуд намуд, Ў ин корро амалӣ гардонд. Ўро Исо ном гузоштан ва Ў Писари Худо буд. Вақте мо меғӯем, ки Исо Писари Худост, набояд фаромӯш кунем, ки Ў то офариниши дунё бо Падар буд. Писари Худо таваллуд надошт ва Ўро Падар наофаридааст, аммо ба ин олам чун кӯдак таваллуд шуда омад. Ў бо Падар як аст.

Чун одам Ў метавонист ҳаёти Худо диҳад ва бимирад. Ҳамчун одами беғуноҳ Ў метавонист ҳаёти Худо барои дигарон қурбон кунад. Ҳаёти Ў чун Писари Худо аз ҳаёти одамони бисёре хеле қиматтар буд. Барои ҳамин Ў ҳаёти Худо дар рӯи салиб* барои ҳамаи мо қурбон кард. Ба боби 10, ояти 45 нигаред.

Дар қисми боқимондаи боби нӯҳ мо мебинем, ки чӣ гуна Писари Худо ба одамони гирифтори касалиҳои гуногун ёрӣ мерасонад ва ба онҳо чизҳои бисёреро меомӯзад. Ин сатрҳоро хонда истода, ба худ савол диҳед, ки оё шумо Исоро ҳамчун Наҷоткори шахсии худ қабул кардед?

*Салиб – румиён барои катл чӯби “Т” шаклро истифода мебурданд.

Одамро ба он меҳкӯб мекарданд ва ӯ дар он ҷо бо азобҳои зиёд мемурд.

Ҷавони сарватманд ва гадо

1. Боби даҳуми Инҷили Марқӯсро хонед.
2. Дарси додашударо хонед, ба кори тафтишии рақами ҳашт ҷавоб диҳед.

Дар тамоми рӯи замин баъзе одамон бойигарии зиёд доранд, баъзеи дигар, камбағалон, чизе надоранд. Бисёр одамони номӣ барои таълими чизе ки аз ҳақиқат дур аст, пули бисёр мегиранд. Ҳангоме ки Писари Худо дар осмон буд, ҳамаи бойигарӣ ва шӯҳрат ба Ӯ тааллуқ доштанд. Ӯ ҳамаи инро барканор гузошта, ба замин омад, то моро наҷот диҳад. Дар ин ҷо Ӯ аввал меҳнат мекард ва баъд устод гардид. Ӯ ҳеҷ гоҳ дар ин замин бойигарӣ надошт, вале ба ҳамаи одамон таълимоти ҳақиқӣ меод.

Дар боби 10 мо оиди насиҳатҳои Исо меҳонем: аввал Ӯ оиди ҳаёти оилавӣ (оятҳои 1 то 12) ва баъд оиди кӯдакон сухан меронад (оятҳои 13 то 16). Ин оятҳоро бо диққат хонед.

Сипас назди Исо ҷавони сарватманд омад ва оиди ҳаёти ҷовидонӣ ва чӣ тавр соҳиби он шудан савол дод. Исо гуфт, ки пеш аз ҳама ӯ бояд шарияти Худоро ба ҷо оварад (оятҳои 19). Ин одам гумон дошт, ки ҳамеша шарияти Худоро ба ҷо меоварад, аммо барои худро пурра ба Худо супурдан пул ба Ӯ монета мешуд. Исо ӯро дӯст медошт, вале бояд ба ин ҷавон ҳақиқатро мегуфт. Ҷавон аз назди Исо ғамгин рафт. Исо ба шогирдонии худ муроҷиат намуда гуфт, ки наҷотро

соҳиб гаштани сарватманд душвор аст ва дар ҳақиқат ҳеҷ кас имкон надорад, ки худро наҷот диҳад. Вале Худо ҳама корро карда метавонад. Танҳо Худи Исо метавонад моро наҷот диҳад.

Исо ҳама чизро дод, то ба Худо хизмат кунад ва моро наҷот диҳад. Ў меҳодад, ки мо ҳам тайёр бошем, то барои Ў аз баҳри ҳама чиз гузарем. Петрус дар ояти 28 мегӯяд, ки ў ва дигар шогирдон ин корро карданд. Аммо Яъқуб ва Юҳанно (ояти 35 то 37) меҳостанд, ки хангоме Исо бо ҷалоли зиёд меояд, соҳиби вазифаҳои баланд шаванд. Исо ин вазифаҳоро ба онҳо муносиб надид.

Дар назди дарвозаҳои Ерихӯ камбағали кӯре менишаст ва аз одамоне садақа меपुरсид. Одамоне хостанд ўро аз муроҷиат ба Исо боздоранд (ояти 48). Вале Исо ўро даъват намуд ва ба ў биноӣ бахшид.

Имрӯзҳо баъзе одамоне кӯшиш мекунанд шуморо роҳ надиханд, ки ба Исо рӯ оваред. Аммо Ў шуморо даъват мекунад ва агар шумо ба назди Ў оед, ба шумо ёрӣ мерасонад. Исо ба ин камбағал садақае надод, вале кори хубтаре барояш кард. Ва ба шумо низ Исо бахшоиши гуноҳҳо ва ҳаёти ҷовидонӣ пешниҳод мекунад.

Ў ҳаёти Худо дар рӯи салиб барои гуноҳҳои шумо дод, то шумо ҳаёт дошта бошед. Чун гуноҳкори камбағал, шумо қарзи бузурги худро назди Худованд адо карда наметавонед. Аммо Исо ҳаёти худро барои гуноҳҳои шумо дода, қарзи шуморо назди Худо ба пуррагӣ адо кардааст. Ў ин меҳнатро ба ҷо овард. Шумо танҳо бояд ба Ў бовар карда, тӯҳфаи Ўро қабул намоед.

Исо чун Подшоҳ меояд

1. Боби ёздаҳумро ва дувоздаҳумро то ояти 17 аз Инҷили Марқӯс хонед.
2. Ба саволҳои кори тафтишии рақами нӯҳ ҷавоб диҳед.

Муддатҳо пеш аз омадани Исо ба рӯи замин пайғамбарони Худо оиди омадани Подшоҳи Бузург пешгӯӣ карда буданд. Онҳо пешгӯӣ карда буданд, ки Ҷ ба Уршалим савори харкуррае мебарояд.

Исо Хизматтори бузургтарини Худо буд, ки ҳамеша бо ҳама кор ба Худо писанд меомад. Худо Ҷро Подшоҳи тамоми олам таъин намуд. Дар ин боб Ҷ ба Уршалим меояд, то Худо чун Подшоҳи яҳудиён шинос кунад. Одамони оддӣ аз самими дил шодӣ намуданд, зеро Исо назди онҳо чун Подшоҳ омад (ояти 9 ва 10).

Аммо Исо медонист, ки онҳо муносибати худро нисбати гуноҳ дигар накарданд, ва аз самими дил аз гуноҳ дур нашуданд. Дар ин бобат Ҷ бо яҳудиён ва сарварони онҳо бисёр сӯхбатҳо дошт. Дарахти анцире ки дар борааш дар оятҳои 12 то 14 гуфта шудааст, халқи яҳудиёро ифода мекунад. Онҳо ба Худо ҳосиле намеоварданд, барои ҳамин ба муддати дароз Худо онҳоро тарк карда буд.

Баъд Исо ба Хонаи Худо, ки дар Уршалим буд, меояд ва ҳамаи онҳоеро ки он ҷо харидуфурӯш доштанд, меронад (оятҳои 15 то 19). Ҷ шогирдони

Худро таълим медиҳад, ки ба Худо бовар кунанд (оятҳои 20 то 25). Коҳинон* аз Ҷ меурсанд, ки бо кадом ҳукм ин корхоро мекунад. Исо лозим надонист дар бораи ин ба онҳо гап занад.

Дар боби 12 Исо оиди шахсе нақл мекунад, ки тоқзор шинонд ва муддате ба сафар рафта, онро ба тоқдорон супурд, то нигоҳубинаш кунанд. Баъд Ҷ хизматгорунашро фиристод, ки меваи тоқзорашро биёранд, аммо коргарон баъзеи онҳоро дошта заданд ва баъзеҳояшонро ҳатто куштанд. Ниҳоят хўҷаин писари худро фиристод, вале Ҷро ҳам ба марг маҳкум карданд.

Ин масал дар бораи халқи Худост. Худо бо яҳудиён шартнома баст, аммо онҳо Ҷро ситоиш накарданд. Ҷ ба назди онҳо хизматгоруни ва пайғамбаронро мефиристод, вале яҳудиён онҳоро гўш намекарданд ва ҳатто мезаданд ва гоҳо мекуштанд. Ниҳоят Худо Писари Ягонаи Худ, Исои Масеҳро фиристод, аммо онҳо Ҷро низ ба марг маҳкум карданд. Худо бошад одамони нобакореро, ки Писари Ҷро беобрӯ карданд, ба ҷазо гирифтадор мекунад.

Сипас фарисиён ду маротиба кўшиш намуданд, ки Исоро айбдор кунанд, вале Ҷ аз онҳо беандоза хирадмандтар буд ва онҳоро шарманда намуд (оятҳои 13 то 27).

Имрӯзҳо бисёр одамон Исоро Устои бузург меҳисобанд, вале муносибати худро ба гуноҳояшон дигар намекунанд. Худо ҳама одамонро тарк намуд. Ҷ пур аз ғазаб аст, чунки одамон Писари Ҷро ба марг маҳкум карданд. Вале онҳое ки ба Ҷ бовар карданд, наҷот меёбанд. Замоне Ҷ ба ин замин чун Подшоҳ

*Коҳин – хизматгори Хонаи Худо.

бармегардад. Вале соати омадани \bar{Y} ба мо номаълум аст. Ба замин омада, \bar{Y} ҳамаи онҳоро, ки ба \bar{Y} бовар накарданд, доварӣ мекунад. Ҳоло ба \bar{Y} бо боварӣ $r\bar{y}$ оваред ва наҷот меёбед.

Дастур нисбати оянда

1. Боби дувоздахумро аз ояти 18 то охир ва боби сездахумро аз Инчили Маркӯс хонед.
2. Дарси додашударо хонед ва ба саволҳои кори тафтишии рақами даҳ ҷавоб гардонед.

Исо ба Уршалим омада, Худро ба халқ чун Масех шинос намуд. Сардорон ба Ӯ бовар намекарданд ва мехостанд Ӯро ба марг маҳкум кунанд. Барои ҳамин Исо ба шогирдони Худ оиди он воқеае, ки бояд дар рӯзҳои охир рӯй диҳанд, таълим дод.

Баъзе аз сардорон ба зинда шудан аз мурдагон бовар надоштанд. Онҳо ба Исо дар бораи ҳафт бародар савол доданд. Вале ин танҳо ҳила буд ва Исо ба онҳо гуфт, ки онҳо на Навиштаҳои Покро медонанд ва на қудрати Худовандро (ояти 24). Навиштаҳои Пок мегӯянд, ки Худо қудрат дошт Исоро аз мурдагон зинда кунанд ва рӯзе мерасад, ки ҳамаи мурдагон низ бармехезанд.

Дигар одамон низ бо саволҳои худ меоманданд ва Ӯ ба ҳамаи онҳо ҷавоб медод. Вале онҳо ба саволҳои Исо ҷавоб дода наметавонишанд (ояти 35 то 37), чунки бовар надоштанд, ки Ӯ Писари Худост. Ӯ ба халқ мегуфт, ки сардорон дурӯягӣ мекунанд (оятҳои 38 то 40). Халқ бо хурсандӣ ба суҳанҳои Ӯ гӯш мекард ва як бевазани камбағал ҳамаи маблағи доштаашро ба Худо бахшид.

Дар боби 13, ояти 4, шогирдон ба Исо савол медиҳанд, ки дар оянда чӣ рӯй медиҳад. Танҳо Худо медонад, ки дар оянда чӣ ҳодиса рӯй медиҳад. Исо, ҳамчун Писари Худо ҳама чиро медонад, барои ҳамин Ӯ тавонист ба саволи онҳо ҷавоб дода, хоҳиши онҳоро қонеъ гардонад.

Исо ба онҳо гуфт, ки одамон бо номи Ӯ меоянд (оятҳои 6 ва 21 то 23). Ҷангҳо ва гушнагӣ мешаванд (оятҳои 8), одамон ба шогирдони Ӯ нафрат мекунанд (аз 9 то 13). Ба онҳо лозим меояд гурехта халос шаванд, то ки кушта нашаванд (оятҳои 14 то 20). Ва ҳамаи ин ҳодисаҳои даҳшатнок дар ояндаи наздик рӯй медиҳанд.

Сипас дар осмон аломатҳо пайдо мешаванд: офтоб ва моҳ равшанӣ намедиҳанд ва ситораҳо аз осмон мерезанд. Исо Худаш бо қудрат ва ҷалоли азим бо фариштагони пок меояд. Исо фариштагони Худо мефиристад ва покони Ӯ аз ҳама канорҳои замин ба назди Ӯ ҷамъ мешаванд. Сипас Масеҳ дар тамоми замин 1000 сол подшоҳӣ мекунад.

Ба мо вақти бозгаштани Худованд Исои Масеҳ маълум нест. Ҷангоме ки Ӯ бармегардад, ҳамаи онҳоеро ки ба Ӯ бовар накарданд, доварӣ мекунад. Онҳо ба оташи абадӣ ва хомӯшнашаванда андохта мешаванд (боби 9, оятҳои 43 то 48). Ҳозир назди Ӯ оед ва Ӯ ҳамаи гуноҳхоятонро мебахшад.

Исо дар назди ҳоким

1. Боби чордахум ва понздахумро то ояти 15 аз Инҷили Марқӯс хонед.
2. Баъди бо диққат хондани дарси додашуда ба саволҳои кори тафтишии рақами ёздаҳ ҷавоб гардонед.

Исо, Хизматгори бегуноҳи Худо, ҳамеша корхоеро мекард, ки ба Худо писанд меомад. Худо ҳама одамонро дӯст медорад, барои ҳамин Исо кӯшиш мекард, ки ба ҳама эҳтиёҷмандон ёрӣ расонад. Вале сардорон чун пештара зидди Ӯ буданд ва мехостанд Ӯро бидустанд (ояти 1 ва 2).

Баъзе шогирдон Исоро дӯст медоштанд ва як зан ба Ӯ рағбани хушбӯи қиматбаҳо молид (ояти 3 то 9). Вале Яҳудо, шогирди Исо, бо нияти фоида, бо сардорон маслиҳат кард, ки барои дастгир намудани Исо ба онҳо ёрӣ мерасонад (ояти 10 ва 11). Оё шумо Исоро, ки бароятон ин қадар некӣ кардааст, аз самими дил дӯст медоред?

Исо медонист, ки рӯзи дигар Ӯро ба марг маҳкум мекунанд (ояти 27). Барои ҳамин ҳамроҳаш се шогирди Худо гирифта, барои дуо кардан ба боғ рафт (ояти 32). Ба ин ҷо Яҳудо бо тӯдаи пурғзаб омад, то Исоро дастгир кунад. Исо метавонист бе ягон халал дур шавад, вале Ӯ итоаткорона бо онҳо рафт.

Дар аввал Ӯро назди саркоҳин* оварданд (ояти 53). Вақте Исо дар ҷавоб гуфт, ки Писари Худост, саркоҳин гуфт, ки Ӯро куштан лозим аст. Бинобар ин онҳо Ӯро масхара карда заданд ва ба рӯи Ӯ туф карданд (ояти 65).

Петрус пур аз тарсу ҳарос дар наздикӣ қарор дошт. Вақте ӯро пурсиданд, ки оё яке аз шогирдони Исо аст, ӯ аз Исо рӯ гардонд. Сипас ӯ азобҳои Исоро дида, барои ин кори худ пушаймон шуда гирифт.

Саркоҳинон Исоро назди Пилотус барои доварӣ бурданд. Исо ба Пилотус эълон кард, ки Ӯ Подшоҳи Яҳудиён аст (боби 15, ояти 2). Пилотус медонист, ки Исо ягон кори нолоиқе накардааст, ва мехост Ӯро ҷавоб диҳад.

Дар зиндон бошад маҳбӯсе бо номи Бараббос зиндонӣ буд. Пилотус пешниҳод намуд: “Оё Исоро ҷавоб диҳам?” Вале коҳинон мардумро шӯр андохтанд, то Бараббосро озод намояду Исоро меҳкӯб кунад. Пилотус бо нияти ба одамон хуш омадан фармон дод, ки Исоро ба қатл расонанд.

Пилотус медонист, ки ҳукми ӯ нисбати Исо ғайриқонунист, зеро Исо бо тамоми ҳаёташ кӯшиши ба Худо писанд омадан ва ба одамон ёрӣ расонданро дошт. Назди шумо саволи муҳиме истодааст: “Шумо нисбати Исо чӣ гуна рафтор мекунед?” Шумо медонед, ки Ӯ Хизматгори бегуноҳи Худост, ва дар рӯи салиб барои гуноҳҳои шумо ҷон дод. Агар шумо ба Писари Худо бовар дошта бошед, соҳиби ҳаёти ҷовидонӣ мешавед. Агар Ӯро чун Наҷоткори худ қабул накунед, дар гуноҳҳои худ ҳалок мегардед. Назди Ӯ имрӯз оед ва Худо шуморо бахшида, фарзанди Худ мехонад.

* Саркоҳин – роҳбари динӣ.

Исо барои одамон чон фидо мекунад

1. Боби понздаҳумро аз ояти 16 то охир ва боби шонздаҳумро аз Инҷили Марқӯс хонед.
2. Ҳангоме ки ин дарсро хонда мешавед, ба саволҳои кори тафтишии рақами дувоздаҳ ҷавоб гардонед.

Он чиз аламовар аст, ки Пилотус чун довар, сарварон ва халқ – ҳама марги Исоро мехостанд. Дар оятҳои 16 то 20 гуфта мешавад, ки сарбозон Исоро масхара мекарданд. Онҳо ба сари Ҷ тоҷе аз хор ниҳода, масхаракунон мезаданд. Сипас онҳо Ҷро барои меҳкӯб кардан бурданд. Одами сиёхпӯсте бо номи Шимъун ба бурдани салиби Ҷ ёрӣ дод, чунки он беҳад вазнин буд.

Онҳо Исо ва ду роҳзанро аз тарафи рост ва чапи Ҷ ба салиб меҳкӯб карданд. Сарбозон байни худ либоси Ҷро тақсим карданд, то ҳар кас ҳиссаи худро гирад. Мардуми меғузашта бар Ҷ меҳандиданд ва меғуфтанд, ки агар тавонад, аз салиб фарояд. Саркоҳинон бо масхара меғуфтанд, ки Ҷ дигаронро наҷот меод, вале Худро наҷот дода наметавонад.

Дар соати шашум торикӣ фаро расид, ва дар соати нӯҳум Исо фарёд зад: “Худои Ман! Худои Ман! Чаро Маро тарк кардаӣ?” Сипас садои баланде бароварда чон дод. Мирисад* ҳамаи инро дида фаҳмид, ки Исо Писари Худо буд (ояти 39). Юсуф,

*Мирисад – сардори 100 нафар аскар.

шахси хеле баобрӯ, бадани Исоро гирифт ва бо кафан печонида ба қабр гузошт.

Марги Исо шогирдонро бениҳоят ғамгин намуд. Баъзе аз занҳо назди қабр омаданд, вале он ҷо танҳо фариштаеро диданд. Фаришта гуфт: “Исо мехкӯб шуда буд, аммо аз мурдагон зинда гашт. Ё дар ин ҷо нест. Инак ана он ҷое ки Ёро ниҳода буданд”. Занҳо аввал саҳт тарсиданд, аммо баъд фаҳмиданд, ки Худо Исоро зинда кард. Марг Писари Худоро боздошта натавонист.

Дертар Исоро Марям дид (боби 16, ояти 9). Сипас ду шогирдаш ва пас боз ёздаҳ нафар шогирдон Ёро диданд. Ё ба онҳо фармон дод, то хушхабарро ба тамоми оламиён расонанд (ояти 15). Пас аз ин Худованд Исои Масеҳ ба осмон боло рафт ва аз тарафи рости Худо нишаст.

Инак, мо мебинем, ки Писари Худо аз осмон омад ва бо хости Ё рафтор намуда, ба Худо писанд меомад. Ё барои гуноҳҳои мо дар рӯи салиб ҷон дод. Худо Ёро дубора зинда кард ва Ё ба осмон боло рафт. Одамон Ёро ба марги бешарафона маҳкум намуда, ҳақорат мекарданд. Худо бошад Ёро зинда карда, бо ҷалолу шӯҳрат сарфароз намуд.